

PATVIRTINTA
Kėdainių r. Surviliškio Vinco Svirskio
pagrindinės mokyklos direktoriaus
2022 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V.2-108

Kėdainių r. Surviliškio Vinco Svirskio
pagrindinės mokyklos vidaus tvarkos taisyklių
23 priedas

SMURTO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KĖDAINIŲ R. SURVILIŠKIO VINCO SVIRSKIO PAGRINDINĖJE MOKYKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Kėdainių r. Surviliškio Vinco Svirskio pagrindinėje mokykloje tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – sukurti saugią, ugdymuisi palankią aplinką mokykloje, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms.

2. Tvarkos aprašas nustato smurto stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Kėdainių r. Surviliškio Vinco Svirskio pagrindinėje mokykloje.

3. Tvarkos apraše įtvirtinami susitarimai:

3.1. į smurtą, nepriklausomai nuo jo formos, mokyklos aplinkoje būtina nedelsiant reaguoti ir jį stabdyti;

3.2. veiksų imtis visais atvejais, kai bet kuris mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas, mokyklos administracijos atstovas ar kitas darbuotojas pastebi ar sužino apie bet kurią smurto formą;

3.3. visi smurto atvejai mokyklos aplinkoje išsiaiškinami vadovaujantis Tvarkos apraše reglamentuotais susitarimais.

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai (mokiniai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, administracijos atstovai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) ir kiti darbuotojai turi būti pasirašytinai supažindinti su mokyklos smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Smurtas – sąmoningas jėgos taikymas siekiant sužeisti ar įžeisti kitą asmenį, atviras ir sąmoningas fiziškai agresyvus elgesys kito žmogaus atžvilgiu.

Smurtautojas – asmuo, kuris smurtauja, inicijuoja smurtinius veiksmus ir / ar prisideda prie jų.

Smurtą patyręs asmuo – asmuo, prieš kurį buvo įvykdyti smurtiniai veiksmai mokykloje bei sąmoningai taikyta jėga siekiant sužeisti ar įžeisti.

Smurto stebėtojas – asmuo, matęs ar žinantis apie įvykusį smurtą.

Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo stebėseną – situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

Smurto prevencijos vykdymas – nuolatinis procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio įsivertinimą ir tolesnių veiksų planavimą.

Smurto intervencijos vykdymas – mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, administracijos atstovų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto stabdymą bei teikiamos pagalbos priemonių visumą.

Smurto rūšys: fizinis smurtas, emocinis (psichologinis) smurtas, seksualinis smurtas, nepriežiūra:

fizinis smurtas – tai faktinę ar potencialią fizinę žalą sukeliantys sąmoningi veiksmai, sąveikos tų asmenų, kurie yra atsakingi už vaiką, turi jo pasitikėjimą ar santykinę valdžią bei kontrolę. Atsitiktinė žala ar sužeidimas paprastai nelaikomi smurtu;

emocinis (psichologinis) smurtas – tai judėjimo laisvę apribojantys veiksmai, nuvertinimo, menkinimo, žeminimo, šmeižto, grasinimo, gąsdinimo, atskyrimo, kvailinimo ar kitokie ne fizinio kontakto priešiški elgsenos modeliai, sukeliantys ar sudarantys sąlygas sukelti žalą vaiko fizinei, emocinei, psichinei, dvasinei, moralinei ar socialinei sveikatai ir vystymuisi. Šie veiksmai yra sąmoningai atliekami asmens, turinčio tiesioginę valdžią, galią vaiko atžvilgiu ar vaiko pasitikėjimą;

seksualinis smurtas – tai vaikų įtraukimas į seksualinę veiklą, kuriai jie nėra pakankamai subrendę, kurią nevisiškai suvokia, į kurią nesugeba tinkamai reaguoti, kuria tvirkintojas siekia patenkinti savo seksualinius poreikius ar gauti su šia sritimi susijusį pelną;

nepriežiūra – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis nepakankamas pagrindinių vaiko fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę vaiko fizinei, protinei, emocinei bei socialinei sveikatai ir raidai.

6. Mokykloje draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:

6.1. mokinių prieš mokinius;

6.2. mokyklos darbuotojų prieš mokinius, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.3. mokinių prieš mokyklos darbuotojus;

6.4. vienu mokyklos darbuotojų prieš kitus darbuotojus;

6.5. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, mokyklos darbuotojus.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 patvirtintomis „Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis“.

II SKYRIUS

SMURTO STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

8. Smurto stebėseną, prevenciją ir saugios aplinkos mokykloje kūrimą apima mokyklos veiklą ir valdymą, socialinių bei emocinių mokinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimą, pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įsitraukimą.

9. Mokyklos veikla ir valdymas:

9.1. mokyklos direktorius atsako už smurto prevencijos įgyvendinimą mokykloje ir saugios, sveikos, užkertančios kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams, aplinkos kūrimą;

9.2. saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos Vaiko gerovės komisija;

9.3. mokykloje puoselėjamos pozityvios vertybės, bendruomeniškumas, dėl kurių mokyklos bendruomenėje susitarta ir kurias atitinka visų bendruomenės narių (mokinių, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, administracijos atstovų, mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir kitų darbuotojų elgesys ir veikla;

9.4. mokykloje yra susitarta dėl Mokinių elgesio taisyklių, kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas mokinių elgesys. Jomis vadovaujasi kiekvienas mokyklos darbuotojas, siekdamas pastiprinti pozityvų mokinių elgesį bei atpažinti neleistiną ir tinkamai į jį reaguoti;

9.5. darbuotojų pareigybių aprašymuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymosi aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokykloje nustatytą tvarką.

10. Mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas nuosekliai ir reguliariai. Mokiniai mokomi pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kitų socialinių įgūdžių. Mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:

10.1. integruojant į mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

10.2. įgyvendinant Olweus patyčių ir smurto prevencijos bei „Antras žingsnis“ ZIPIS socialinių emocinių įgūdžių lavinimo bei smurto prevencijos programas;

10.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas;

10.4. organizuojant akcijas „Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ“, „Tolerancijos diena“ ir kt.

11. Smurto stebėseną, prevenciją ir saugios aplinkos mokykloje kūrimą vykdomas nuosekliai:

11.1. mokyklos Vaiko gerovės komisija, kartu su mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo darbo grupe, reguliariai renka informaciją apie mokyklos ugdymosi aplinkos saugumą, bendruomenės narių tarpusavio santykius, identifikuoja problemas;

11.2. į identifikuojamų problemų sprendimą, vykdomą smurto prevenciją ir saugios aplinkos mokykloje kūrimą įtraukia visus mokyklos bendruomenės narius;

11.3. numato tinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimą, prevencijos programų vykdymą;

11.4. vykdo numatytas prevencijos ir intervencijos priemones, analizuoja jų efektyvumą.

12. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) įsipareigoja skatinti vaiką būti pozityviu mokyklos bendruomenės nariu, ugdyti vaiko pagarbą bendraamžiams bei visiems mokyklos bendruomenės nariams.

III SKYRIUS SMURTO INTERVENCIJA MOKYKLOJE

13. Visi mokyklos darbuotojai nedelsdami reaguoja į smurtą nepriklausomai nuo smurto formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių ir jį nedelsiant sustabdo.

14. Mokytojo pareigybės apraše numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymosi aplinkos mokykloje ir klasėje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokykloje nustatytą tvarką. Klasės vadovas:

14.1. įvykus bet kuriai smurto formai prieš bet kurį mokinį nedelsdamas nutraukia smurtą, išsiaiškina situaciją ir registruoja įvykį;

14.2. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei poreikiui, nedelsdamas kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas) ar institucijas (policija, greitoji pagalba, VTA skyrius), tėvus (globėjus, rūpintojus) ar kitus mokyklos darbuotojus;

14.3. nedelsdamas tą pačią dieną organizuoja individualius pokalbius su smurtą patyrusiu mokiniu, smurtavusiu mokiniu, jei yra, su smurto stebėtojais;

14.4. tą pačią dieną informuoja smurtą patyrusio mokinio, smurtavusio mokinio, smurtą stebėjusių mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus). Esant poreikiui kviečia visų mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) dalyvauti pokalbiuose;

14.5. tą pačią dieną numato veiksmų planą smurtą patyrusiam, smurtavusiam, smurtą stebėjusiems mokiniams. Esant poreikiui kreipiasi į pagalbos mokiniui specialistus (socialinį pedagogą, mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistą) dėl pagalbos teikimo;

14.6. vykdo tolesnę smurto situacijos stebėseną;

14.7. esant sudėtingesniai ar pasikartojančiai smurto atvejui nedelsdamas informuoja mokyklos direktorių, kreipiasi į mokyklos Vaiko gerovės komisiją, perduoda surinktą informaciją apie įvykusį smurtą bei taikytas intervencijos priemones;

14.8. įtardamas apie mokinio patiriamą smurtą šeimoje (fizinis, emocinis (psichologinis), seksualinis smurtas, nepriežiūra) ar gavęs informaciją apie patirtą smurtą informuoja mokyklos socialinį pedagogą ar Vaiko gerovės komisiją.

15. Mokyklos socialinio pedagogo pareigybės aprašyme numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymosi aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokykloje nustatytą tvarką. Socialinis pedagogas:

15.1. pastebėjęs smurtą nedelsdamas stabdo smurtą, išsiaiškina situaciją ir registruoja įvykį;

15.2. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei poreikiui, nedelsdamas informuoja klasės vadovą ir kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas) ar institucijas (policija, greitoji pagalba, VTA skyrius), tėvus (globėjus, rūpintojus), mokyklos direktorių;

15.3. gavęs informaciją apie įvykusį smurto atvejį nedelsdamas konsultuoja smurtą patyrusį mokinį, smurtavusį mokinį, jei yra, smurto stebėtojus;

15.4. tą pačią dieną informuoja smurtą patyrusio mokinio, smurtavusio mokinio, smurtą stebėjusių mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus). Esant poreikiui kviečia visų mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) dalyvauti pokalbiuose;

15.5. tą pačią dieną numato veiksmų planą smurtą patyrusiam, smurtavusiam, smurtą stebėjusiems mokiniams, vykdo elgesio korekciją, socialiai priimto elgesio modeliavimą;

15.6. esant poreikiui kreipiasi dėl pagalbos ir bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis (policija, VTA skyrius, KŠPT);

15.7. vykdo tolesnę smurto situacijos stebėseną;

15.8. įtardamas apie mokinio patiriamą smurtą šeimoje (fizinis, emocinis (psichologinis), seksualinis smurtas, nepriežiūra) ar gavęs informaciją apie patirtą smurtą informuoja suinteresuotas institucijas (policija, VTA skyrius);

15.9. esant sudėtingesnei situacijai nedelsdamas informuoja mokyklos direktorių apie įvykusį smurto atvejį, taikytas priemones ir kreipiasi į mokyklos Vaiko gerovės komisiją, perduoda surinktą informaciją apie įvykusį smurtą bei taikytas intervencijos priemones.

16. Kiti mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, mokyklos darbuotojai vykdo pareigybių aprašuose numatytus veiksmus, numatančius reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokyklos nustatytą tvarką. Mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, kiti mokyklos darbuotojai:

16.1. įvykus bet kuriai smurto formai prieš bet kurį mokinį nedelsdami nutraukia smurtą, išsiaiškina situaciją ir informuoja klasės mokytoją ar klasės vadovą;

16.2. dalyvauja įvykusio smurto tyrime, bendradarbiauja su suinteresuotais asmenimis ir institucijomis;

16.3. įtarę apie mokinio patiriamą smurtą šeimoje (fizinis, emocinis (psichologinis), seksualinis smurtas, nepriežiūra) ar gavę informaciją apie patirtą smurtą informuoja klasės vadovą, mokyklos socialinį pedagogą ar mokyklos Vaiko gerovės komisiją.

17. Mokyklos Vaiko gerovės komisija vykdo reglamente numatytas veiklas. Vaiko gerovės komisija, gavusi informaciją apie smurto atvejį:

17.1. organizuoja posėdį ir įvertina turimą informaciją;

17.2. numato pagalbos (psichologinės, socialinės, pedagoginės, teisinės) smurtą patyrusiam mokiniui, smurtavusiam mokiniui, smurtą stebėjusiems mokiniams organizavimą ir sudaro veiksmų planą;

17.3. su veiksmų planu supažindina smurtą patyrusį mokinį, smurtavusį mokinį, smurtą stebėjusius mokinius, visų smurte dalyvavusių mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus), informuoja smurtavusį mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) apie plano nevykdymo pasekmes;

17.4. esant poreikiui koreguoja sudarytą veiksmų planą;

17.5. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui;

17.6. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją.

18. Mokyklos direktorius vykdo pareigybės apraše numatytas funkcijas ir atsako už emociškai saugios ugdymosi aplinkos mokyklos puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokyklos nustatytą tvarką. Mokyklos direktorius, gavęs informaciją apie smurto atvejį mokykloje:

18.1. sukviečia suinteresuotus asmenis ir įvertina turimą informaciją;

18.2. informuoja suinteresuotas institucijas apie įvykusį smurto atvejį;

18.3. bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis dėl įvykusio smurto atvejo.

19. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) vykdo Mokymo sutartyse nurodytus įsipareigojimus:

19.1. mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai), kurie žino ar įtaria, kad vaikas patiria smurtą, patyčias ar yra jų sukėlėjas, turi nedelsdami kreiptis į klasės vadovą, socialinį pedagogą;

19.2. mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo atvykti į mokyklą, kai yra kviečiami dėl iškilusio smurto ar patyčių atvejo, atsakingai priimti mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų rekomendacijas ir aktyviai bendradarbiauti.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Mokykla vadovaujasi mokyklos veiklos planavimo dokumentais (Strateginiu planu, Metiniu veiklos planu, Ugdymo planu), Darbo tvarkos ir Vidaus tvarkos taisyklėmis, Mokinio elgesio taisyklėmis, darbuotojų pareigybių aprašuose numatytais funkcijomis, „Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Kėdainių rajono Surviliškio Vinco Svirskio pagrindinėje mokykloje tvarkos aprašu“, vykdo ilgalaikę tikslinę patyčių ir smurto prevencijos programą Olweus, socialinių emocinių įgūdžių lavinimo bei smurto prevencijos programą „Antras žingsnis“, kuriose numatyti veiksmai bei nuostatos neprieštarauja šiam Tvarkos aprašui.

21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

PRITARTA

Mokyklos tarybos 2022 m. gruodžio 19 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu Nr. 13